

Ринок зерна та продуктів переробки

Ключові фактори впливу

- Станом на 9 листопада зернові і зернобобові культури в Україні були обмолочені з площі 14,02 млн. га (94% від прогнозованої) та намолочено 63,5 млн. тонн зерна при врожайності 45,3 ц/га. Зокрема, кукурудзи зібрано 28,4 млн. тонн з площі 3,8 млн. га (84%) при врожайності 74 ц/га; гречки намолочено 135 тис. тонн з площі 107 тис. га (99%) при врожайності 12,5 ц/га; проса зібрано 78 тис. тонн з площі 51 тис. га (97%) при врожайності 15,4 ц/га;
- За даними Державної фіскальної служби, з початку 2018/19 МР станом на 07 листопада Україна експортувала понад 14,12 млн. тонн зерна. Зокрема, експорт пшениці склав 7,83 млн. тонн, ячменю – 2,85 млн. тонн, кукурудзи –3,19 млн. тонн. Експорт борошна склав 71,4 тис. тонн, з якого 70,9 тис. тонн припадає на пшеничне борошно;
- Напередодні виходу листопадової доповіді USDA китайська CNGOIC переглянула баланси зернових в Китаї за останні 10 років. Так, зокрема було збільшено оцінку минулорічного врожаю кукурудзи з 215,9 млн тонн до 259 млн тонн, що на є 20% вище. Виробництво кукурудзи в Китаї у 2018/19 МР також оцінено у 259 млн тонн, що також значно вище за всі попередні прогнози, зокрема прогноз Міністерства сільського господарства країни у 213 млн тонн зерна.
- В четвер вийшов черговий звіт USDA, в якому було переглянуто світові баланси зерна, як в ретроспективі, так і прогноз на поточний маркетинговий рік. Зокрема, більш ніж вдвічі до 307,51 млн тонн, було підвищено рівень світових запасів кукурудзи з урахуванням китайського фактору. Також до позначки у 266,71 млн тонн було підвищено оцінку світових запасів пшениці;
- Прогноз виробництва пшениці в Австралії, як і очікувалось на передодні, аналітиками Міністерства сільського господарства було скорочено на 1 млн тонн до рівня 17,5 млн тонн. Цей показник виявився вищим, за попередні очікування ринку і може бути переглянутий в наступному місяці, оскільки негативний вплив посухи ще триває;
- Міністерство сільського господарства США переглянуло прогноз виробництва кукурудзи в Україні, підвищивши його до 33,5 млн тонн, та оцінку експорту – до 27 млн тонн зерна;
- За повідомленням агенції Bloomberg, заступник міністра сільського господарства Росії Джамбулат Хатуов заявив, що міністерство оновило свій прогноз експорту зерна з країни. Так, зокрема за його словами загальний експорт зерна становитиме 39 млн тонн з яких пшениці з країни буде експортовано 35 млн. тонн. Така оцінка експорту пшениці на 1 млн. тонн вище за їх попередній прогноз.

Динаміка міжнародних ринків

Весь минулий тиждень на світових ринках зерна пройшов під впливом чергової листопадової доповіді Міністерства сільського господарства США, яка була оприлюднена у четвер. Так, першу половину тижня аналітики робили прогнози, що саме змінить в своїх балансах USDA, а другу – реагували на вже показані зміни.

Певна несподіванка надійшла з боку Китаю, де була переглянута оцінка обсягів виробництва, та запасів в країні за останні 10 років. Причому цей «технічний» перегляд вніс суттєві корективи. Так, китайська CNGOIC підвищила на 148,99 млн тонн до 207,49 млн. тонн рівень запасів в країні.

В підсумку, USDA був змушений зробити свою переоцінку обсягів виробництва та запасів кукурудзи в Китаї починаючи з 2007/08 МР після перегляду цих показників китайською стороною напередодні. Китайський уряд переглянув свої історичні дані на початку тижня після ніби то "технічних проблем", які сталась ще в жовтні. Як результат, рівень світових запасів у 2018/19 МР американськими аналітиками було підвищено на 148,16 млн тонн до 307,51 млн тонн відповідно.

Реакція бірж була доволі стриманою, оскільки всі розуміють, що такі цифри є дуже умовними і що за ними стоїть поки не є зрозумілим. Так, на початку тижня, в понеділок 5 листопада, грудневі кукурудзяні ф'ючерси на CBoT закрились на позначці у 147,24 \$/тону, а в п'ятницю - 145,51 \$/тону відповідно. На EURONEXT січневі контракти на поставки зернової, попри коливання протягом тижня в підсумку залишились на позначці 171,75 €/тону.

Ціна на українське зерно в портах Чорного моря на умовах FOB

Продукт	Ціна FOB Чорне море, USD/т (попит)		Ціна FOB Чорне море, USD/т (пропозиція)	
	min	max	min	max
Пшениця 12,5% пр.	222	222	221	224
Пшениця 11,5% пр.	216	212	210	213
Пшениця фураж	210	202	201	205
Ячмінь	234	238	236	240
Кукурудза	162	166	165	169

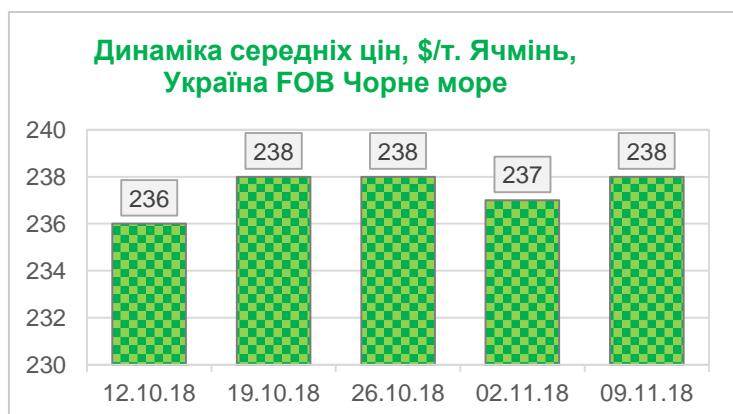
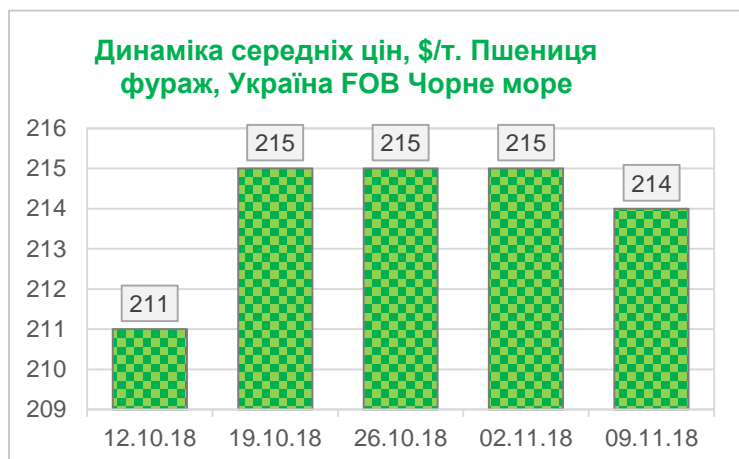
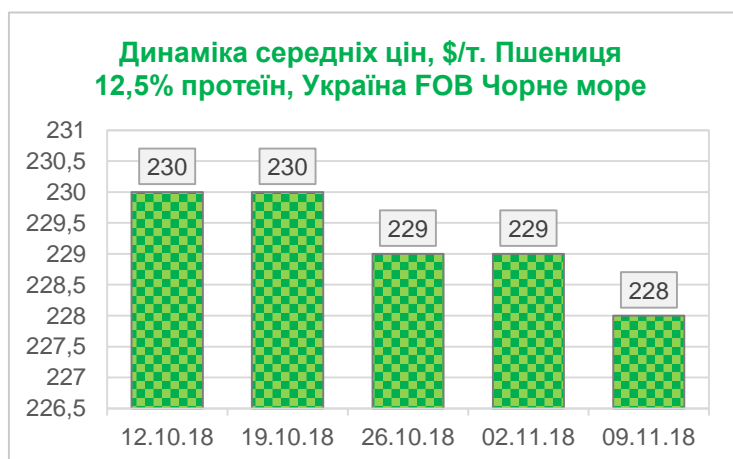
Експортні ціни на основні продукти переробки пшениці в Україні

Культура	min	max	avr	Δ, %
Борошно, в. г., FCA	260	265	262,5	1,9%
Висівки пшеничні, FOB	115	120	118	-9,6%

На м'яку SRW пшеницю на CBoT в Чикаго по 186,66 \$/тонна, то з понеділка по п'ятницю ціна знизилася з 186,36 \$/тонна, до 184,45 \$/тонна. На EURONEXT також цінове зниження було несуттєвим – лише 1,25 €/тонні з п'ятниці по п'ятницю. Так, 9 листопада торгова сесія закрилась на позначці у 199,5 €/тонна.

Ціни на українське борошно і пшеничні висівки				
Продукт	USD/т (попит)		USD/т (пропозиція)	
	min	max	min	max
Борошно, в.г., FCA	258	262	260	265
Висівки пшеничні, FOB	113	117	115	120

Ціни на зернові в основних портах країн експортерів				
Культура	min	max	avr	Δ, %
Ціна FOB, USD/т				
Пшениця 12,5% протеїн, Україна Чорне море	225	230	228	-0,2%
Пшениця 11,5% протеїн, Україна Чорне море	223	227	225	2,3%
Пшениця фураж, Україна Чорне море	215	218	217	0,7%
Пшениця HRW 11% протеїн, США NOLA	229	233	231	-2,7%
Пшениця SRW, США NOLA	214	219	217	-0,7%
Пшениця Superior, Франція Rouen	232	234	233	2,2%
Пшениця 12,5% протеїн, Румунія Constanța	230	234	232	-0,4%
Пшениця 12,5% протеїн, Росія Чорне море	228	232	230	0,0%
Ячмінь, Україна Чорне море	237	241	239	0,2%
Ячмінь, Франція Rouen	235	237	236	2,8%
Кукурудза, Україна Чорне море	168	172	170	3,7%
Кукурудза, США NOLA	165	168	167	-1,2%
Кукурудза, Франція Rouen	199	201	200	3,1%
Кукурудза, Румунія Constanța	166	170	168	-0,6%
Кукурудза, Росія Чорне море	185	189	187	0,5%

На тлі активного попиту на Чорноморську пшеницю з боку покупців з Південно-Східної Азії та традиційних країн Північної Африки, ціни на українську пшеницю в портах Чорного моря пішли вгору. Варто зазначити, що українське зерно наразі є найдешевшим в регіоні, що надає йому певні конкурентні переваги. Варто зазначити, що такий підвищений попит стосується в першу чергу якісного зерна, не залежачи від його класності, оскільки низка азійських країн переглянула свої поточні вимоги що до якості в бік більш жорсткого підходу. Саме обмежена пропозиція якісної пшениці на ринку стимулює зростання цін на пшеничне борошно вищого гатунку.

В результаті протягом тижня на відміну від найближчих конкурентів румунів та росіян, ціна на українську м'яку та фуражну пшеницю на умовах поставки FOB Чорне море зросла в середньому на 5 та 1,5 \$/тонну, відповідно. Аналогічна ситуація спостерігалась в портах по цей бік кордону, так ціни на портових елеваторах також пішли вгору. Причому експортери давали більш високий ціновий приріст ніж переробники. Так, на базисі СРТ-порт ціна на українську продовольчу пшеницю в середньому зросла на 50 грн на тонні зерна, натомість на переробних підприємствах вдвічі менше – лише на 25 грн/т. Варто зазначити, що внаслідок обмеженої пропозиції ячмінь дорожчав синхронно, як на умовах закупки СРТ-порт так і на умовах СРТ-переробне підприємство. Протягом тижня його вартість в середньому зросла на 50 грн/т зерна.

Ситуація на внутрішньому кукурудзяному ринку практично не змінилась. Кількість врожаю стрімко зростає, а ціна на цю зернову відповідно падає. Так, відповідно до останнього прогнозу аналітиків компанії ПроАгро середня врожайність кукурудзи в Україні оцінюється на рівні 74,5 ц/га і відповідно обсяг виробництва у 34,49 млн тонн. Зазначимо, що станом на 9 листопада середня врожайність кукурудзи в країні становить, за офіційними даними про хід збирання врожаю, 74 ц/га і щодоби збільшується. Отже, ведмежі настрої на ринку кукурудзи є цілком природними – закупівельні ціни трейдерів за тиждень знизились на 75 грн/т (базис СРТ-порт), а на переробних підприємствах (базис СРТ-підприємство) на 150 грн/т зерна. Варто зазначити, що попит на українську кукурудзу на світових ринках доволі високий, тому станом на 9 листопада ціна на неї з поставкою в грудні/січні зросла в середньому на 6 \$/тонну на базисі FOB Чорне море. Поки Українська кукурудза залишається найдешевшою не лише в Чорноморському регіоні, а й серед основних країн товаровиробників, тому має певні конкурентні переваги. Виходячи з тих обсягів врожаю, які очікуються цього року в нашій країні, бажано не менше половини потенційного експорту здійснити до виходу на ринки зерна з країн Південної Америки.

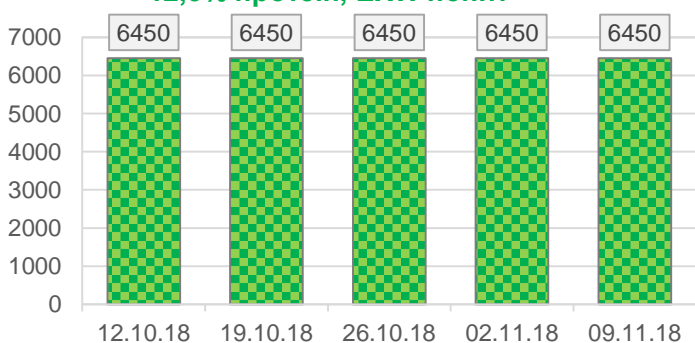
Закупівельні ціни на ключові зернові культури

Культура	min	max	avr	Δ, %
Ціна EXW попит, грн/т				
Пшениця 12,5% пр.	6200	6700	6450	0,0%
Пшениця 11,5% пр.	6150	6500	6325	0,0%
Пшениця фураж	5850	6300	6075	0,8%
Кукурудза	4150	4700	4425	0,0%
Ячмінь	6400	6900	6650	0,0%
Ціна СРТ-підприємство, грн/т				
Пшениця 12,5% пр.	5900	6600	6250	0,4%
Пшениця 11,5% пр.	5650	6400	6025	0,4%
Пшениця фураж	5400	5950	5675	0,0%
Кукурудза	4200	4500	4350	-3,3%
Ячмінь	5800	6400	6100	0,8%
Ціна СРТ-порт, грн/т				
Пшениця 12,5% пр.	6700	6900	6800	0,7%
Пшениця 11,5% пр.	6600	6800	6700	0,8%
Пшениця фураж	6350	6500	6425	0,4%
Кукурудза	4750	5000	4875	-1,5%
Ячмінь	7100	7350	7225	0,7%

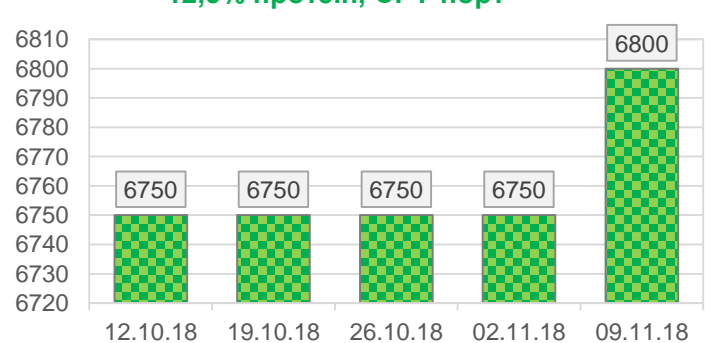
Ціни на ключові продукти переробки пшениці

Культура	min	max	avr	Δ, %
Ціна EXW попит, грн/т				
Борошно, вищий сорт	8200	8600	8400	1,8%
Борошно, перший сорт	7900	8200	8050	1,9%
Вівітки пшеничні	2700	2900	2800	-12,5%
Ціна EXW пропозиція, грн/т				
Борошно, вищий сорт	8400	8700	8550	1,2%
Борошно, перший сорт	8100	8350	8225	1,5%
Вівітки пшеничні	2800	3000	2900	-10,8%

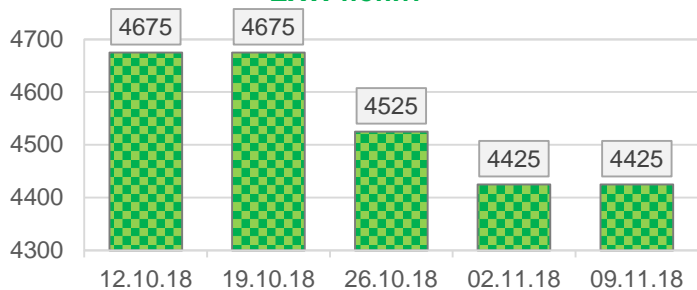
Динаміка середніх цін, \$/т. Пшениця 12,5% протеїн, EXW попит

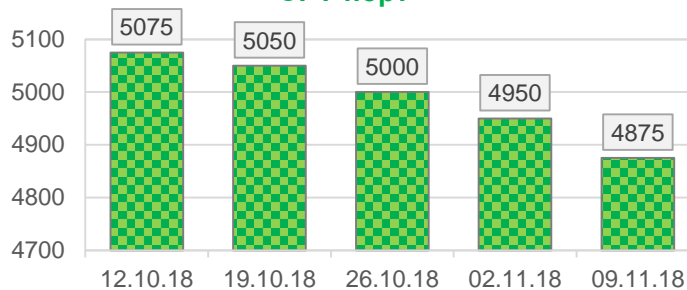
Динаміка середніх цін, \$/т. Пшениця 12,5% протеїн, СРТ-порт

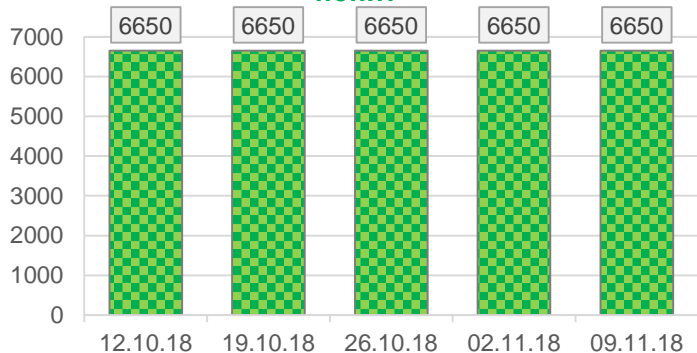
Динаміка середніх цін, \$/т. Кукурудза, EXW попит

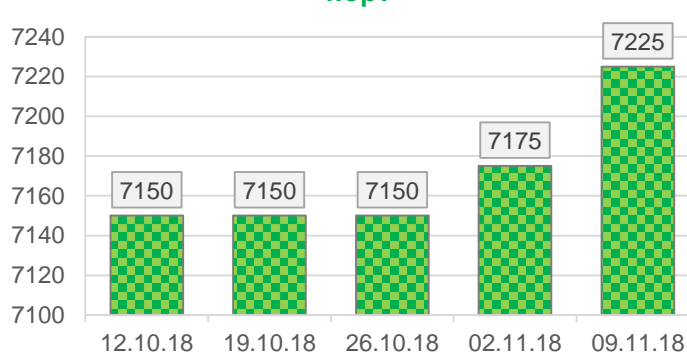
Динаміка середніх цін, \$/т. Кукурудза, СРТ-порт

Динаміка середніх цін, \$/т. Ячмінь, EXW попит

Динаміка середніх цін, \$/т. Ячмінь, СРТ-порт

Динаміка ринку нішевих зернових культур

За підсумками тижня експортні ціни на горох традиційно дотримувались зростаючого тренду – тижневий приріст склав 100 грн/т на базисі СРТ-порт Чорне море. Така ситуація обумовлена в першу чергу скороченням цьогорічного виробництва з 1,1 до 0,8 млн тонн. Водночас зниження закупівельної ціни переробними підприємствами на 50 грн/т є наслідком попереднього росту і намаганням трохи охолодити ринок.

Низькі темпи просування посівної озимого жита сприяють повільному ціновому росту на цю культуру при закупівлі безпосередньо у товаровиробника. Це так зване, відтерміноване цінове зростання розраховане до другої половини сезону, коли почнуть оцінювати наявне зерно виходячи із майбутніх прогнозів.

Так, станом на 9 листопада житом засіяно 118,7 тис. га посівних площ або 81% від прогнозу, проти 147 тис. га або 93% від прогнозу на аналогічну дату минулого року. Виходячи з того, що загальні поточні темпи сівби озимини в країні випереджають минулорічні, така ситуація свідчить про наміри фермерів на наступний сезон знову скоротити посіви жита, а отже варто очікувати й нового скорочення врожаю.

Закупівельні ціни на нішеві зернові культури

Культура	min	max	avg	Δ, %
Ціна EXW попит, грн/т				
Жито	3600	3800	3700	1,4%
Горох	5800	6100	5950	0,0%
Овес	4700	5100	4900	2,1%
Просо	9800	10500	10150	1,0%
Сорго	4700	5100	4900	1,0%
Ціна СРТ-підприємство, грн/т				
Жито	3800	4100	3950	0,0%
Горох	5900	6200	6050	-0,8%
Овес	4900	5200	5050	1,0%
Просо	9500	10500	10000	0,0%
Сорго	4800	5100	4950	0,0%
Ціна СРТ-порт, грн/т				
Жито	4200	4800	4500	0,0%
Горох	6400	7000	6700	1,5%
Овес	4800	5200	5000	0,0%
Просо	10200	11400	10800	0,0%
Сорго	4900	5400	5150	0,0%